

PROCESUL-VERBAL
al ședinței ordinare nr. 01 din 2023
a Consiliului Regional pentru Dezvoltare Centru

15 martie 2023
Sala Mare, Consiliul Raional Ialoveni

Prezidează: Silistraru Mihail, vicepreședinte CRD Centru

Secretar: Pavel Trofin, director ADR Centru

Total membri ai CRD Centru: 40 persoane

Prezenți: 26 persoane

Absenți: 14 persoane

Ordinea de zi:

Cuvînt de deschidere

Pavel Trofin, director ADR Centru
Igor Malai, șef DPDR, MIDR
Mihail Silistraru, vicepreședinte CRD Centru

Prezentarea agendei ședinței CRD Centru

Mihail Silistraru, vicepreședinte CRD Centru

1. Prezentarea Raportului anual de implementare a POR Centru pentru 2022

Pavel Trofin, director ADR Centru

2. Prezentarea Planului anual de implementare a POR Centru pentru 2023

Marina Preteca-Neaga, șef SPCR, ADR Centru

3. Prezentarea progresului implementării proiectelor prioritare de dezvoltare locală din Regiunea de Dezvoltare Centru, selectate în cadrul Programului Național „Satul European” (ediția 2022)

Serghei Cojocari, Director adjunct,
Oficiul Național de Dezvoltare Regională și Locală

Concluzii, întrebări, răspunsuri.

Cuvînt de deschidere

Pavel Trofin, directorul ADR Centru, a salutat membrii CRD Centru și le-a comunicat participanților despre importanța subiectelor incluse în agenda actualei ședințe a CRD Centru, punînd accent pe raportarea activităților care au fost executate în perioada anului 2022 și pe activitățile planificate pentru anul curent. Directorul ADRC a dat asigurări că activitățile desfășurate zilnic de echipa agenției sunt focusate pe realizarea politicii de dezvoltare regională și nemijlocit implementarea Programului Operațional Regional (POR) Centru, prin care se urmărește asigurarea accesului cetățenilor la utilități și servicii de calitate. Totodată, dl Trofin a menționat că președintele CRD Centru, dl Mitriuc Ghenadi, nu participă la ședința

CRD Centru din motive de sănătate, iar funcția acestuia va fi asigurată de către vicepreședintele CRD Centru, dl Mihail Silistraru.

Igor Malai, șef DPDR a MIDR, a salutat audiența în numele dnei ministru Lilia Dabija, a informat participanții despre modificările operate în HG 127 cu privire la regulamentul-cadru al CRD, precum și despre aprobarea în cadrul ședinței guvernului din 15.03.23 a candidaturii dnei Natalia Eremia în funcție de secretar de stat în domeniul dezvoltării regionale și locale și a domeniului de aprovizionare cu apă și sanitație. Totodată, reprezentantul MIDR a vorbit despre importanța subiectelor incluse pe agenda zilei cu referire la rezultatele muncii comune care se cuprinde în Raportul anual de implementare a POR Centru.

Mihail Silistraru, vicepreședinte CRD Centru, a salutat membrii CRD Centru și a consultat membrii CRD Centru cu privire la eventuale propuneri de modificare/completare a Agendei ședinței. **Agenda a fost aprobată unanim de către membrii CRD Centru.**

1. Cu privire la prezentarea raportului anual de implementare a POR Centru pentru 2022

Pavel Trofin, directorul ADR Centru, a prezentat Raportul de progres privind implementarea POR Centru 2022-2024 în anul 2022 și principalele rezultate ale ADR Centru obținute în urma implementării măsurilor planificate în perioada de raportare (ianuarie-decembrie 2022).

Mihail Silistraru a întrebat membrii CRDC dacă au întrebări, precizări la subiectul raportat.

Ștefan Driga, reprezentantul sectorului privat din raionul Dubăsari, a accentuat că în ultimii 4 ani, de când el este membru al CRD Centru, în localitățile raionului care se află în stînga Nistrului, nu a fost implementat nici un proiect din FNDRL. Totodată, dl Driga a menționat că anul trecut au depus un proiect în domeniul turistic cu privire la reabilitarea unui drum și și-a exprimat speranța că acest proiect va fi implementat în acest an.

Igor Malai a menționat că MIDR apreciază rezultatele obținute de ADR Centru în 2022, dar totodată accentuează că în RD Centru au loc intervenții ce țin de politica de DR care nu sînt finanțate din FNDRL și care nu sînt reflectate în rapoartele ADR Centru. În acest sens, propunerea dlui Malai este ca APL-urile să informeze ADR Centru despre proiectele locale cu altă finanțare decît FNDRL, dar care țin de obiectivele de DR. La fel, dl Malai a menționat despre importanța asigurării durabilității proiectelor implementate din FNDRL și a propus la una din ședințele CRD Centru să fie prezentate anumite rapoarte de evaluare post-implementare a proiectelor cu finanțare din FNDRL, ca să fie punctate anumite aspecte relevante pentru a fi luate în considerare de APL-uri în vederea menținerii acestor investiții din bani publici, conform angajamentelor asumate de părți.

Grigorie Robu, primarul or. Nisporeni, a menționat despre progresul implementării în orașul Nisporeni a unui proiect de canalizare de cca 44 mln lei din FNDRL și despre faptul că banii alocați pentru acest an urmează a fi valorificați în maxim o lună. În acest sens, dl Robu solicită MIDR să fie alocate mijloace financiare necesare pentru implementarea proiectului, întrucît toate companiile de construcție contractate pentru realizarea lucrărilor deja se află pe loc și plecarea cu revenirea lor ulterioară pe șantier ar necesita timp și resurse suplimentare.

Igor Malai a menționat că a fost prezentată către Ministerul Finanțelor informația privind necesitățile financiare pentru proiectele de DR aflate în implementare în regiunile.

Mihail Silistraru a supus la vot Decizia nr. 1 cu privire la audierea Raportului anual de implementare a POR Centru pentru anul 2022. Membrii CRD Centru au votat unanim.

2. **Prezentarea Planului anual de implementare a POR Centru pentru 2023**

Marina Preteca-Neaga, șef SPCR, ADR Centru, a prezentat Planul anual de implementare a POR Centru pentru 2023, atât intervențiile de tip hard, cât și activitățile de tip soft.

Igor Malai a recomandat ADR Centru să fie desfășurate la nivel de localități activități de familiarizare a persoanelor relevante despre specificul și condițiile de accesare a fondurilor europene, totodată încurajând APL-urile să participe activ la aceste seminare.

Liuba Stavinschi, reprezentant sectorul asociativ din raionul Rezina, a menționat că este nevoie de mai mult decât un singur seminar de informare, este nevoie de practică, de exerciții colective de câteva zile.

Angela Comendant, reprezentant sectorul privat din raionul Șoldănești, a propus ca eventual în cadrul unor Apeluri cu finanțare externă, ADR-ul să fie aplicantul principal, iar celelalte localități care trebuie să implementeze proiectul să se alăture ca parteneri, astfel ca propunerea de proiect să aibă o pondere mai mare atunci când va fi depusă din numele ADR.

Igor Malai și-a exprimat acordul cu privire la această inițiativă, menționând că misiunea ADR este să reprezintă mai multe localități care se asociază, să reprezinte regiunea.

Marina Preteca-Neaga a menționat că există multiple exemple pozitive atunci când APL-urile se asociază și implementează proiecte preponderent soft (dar care conțin și elemente de dotări) din surse externe.

Lucia Ușurelu, reprezentant sectorul asociativ din raionul Ialoveni, a menționat despre unele istorii de succes din RD Centru privind sinergizarea surselor financiare.

Mihail Silistraru a supus la vot Decizia nr. 2 cu privire la aprobarea Planului anual de implementare a POR Centru pentru anul 2023. Membrii CRD Centru au aprobat unanim Planul anual de implementare a POR Centru pentru 2023.

3. **Prezentarea progresului implementării proiectelor prioritare de dezvoltare locală din Regiunea de Dezvoltare Centru, selectate în cadrul Programului Național „Satul European” (ediția 2022)**

Serghei Cojocari a prezentat progresul implementării proiectelor de dezvoltare locală selectate în cadrul Programului Național „Satul European” (ediția 2022).

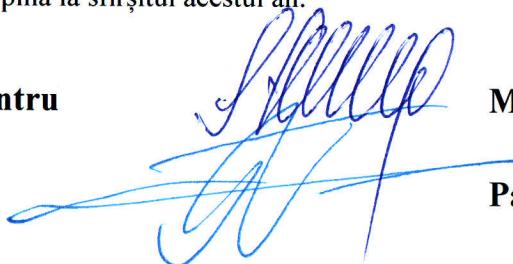
Angela Comendant a propus să fie create mecanisme de sancționare a celor care elaborează documentație tehnică de calitate proastă.

Serghei Cojocari a menționat despre mandatul și atribuțiile ONDRL, precizând că asemenea inițiativă depășește atribuțiile instituției pe care o reprezintă.

Igor Malai a precizat că MIDR cunoaște despre această problemă. Totodată, dl Malai a menționat că în acest an urmează a fi lansat un nou Apel pentru proiectele de dezvoltare regională și locală, astfel încât pînă la sfîrșitul anului curent să există deja lista proiectelor prioritare identificate, iar implementarea acestora să înceapă în 2024. Pentru anumite măsuri, se intenționează să fie lansat cât mai repede un alt Apel pentru proiecte care să fie și implementate pînă la sfîrșitul acestui an.

Vicepreședintele CRD Centru

Secretarul CRD Centru

Mihail SILISTRARU

Pavel TROFIN